Катерина Гаврильченко

ЕСТЕТИКО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДИТЯЧОГО МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ

Елемент естетичного виховання – художнє виховання, який являє собою процес формування у дітей художніх смаків, поглядів, уявлень, що дає змогу оцінювати, розуміти і любити мистецтво. Художнє виховання формує потребу в художньо-творчій діяльності, яка може реалізуватися в умовах школи, через участь дітей в спеціальних гуртках [1, с. 3].

Протягом багатьох століть в народі складалася сума знань і умінь, сукупність навичок і прийомів, які застосовуватися з метою формування особистості в тому чи іншому напрямі. Склалася певна практика народного виховання. Багато принципів виховання і навчання було відомо народу ще до обґрунтування їх в писаних педагогічних працях. Виховні ідеї, поширені в народі, знаходили різні форми втілення й передачі. Величезна кількість думок про виховання дітей знайшла вираження й розкриття в різноманітних жанрах народної творчості – казках, приказках, прислів'ях, піснях, думах, переказах, загадках, скоромовках.

Як зазначено в «Концепції національного виховання», визначальним є принцип народності виховання, що зумовлює потребу у формуванні насамперед національної свідомості, любові до рідної землі і свого народу. Один із шляхів духовного відродження України – прилучення школярів до українського літературно-музичного фольклору.

У праці «Серце віддаю дітям» В. Сухомлинський розповідає про той добродійний вплив, який справило на його вихованців виконання українських народних пісень. Рідна пісня, визначаючи поетичне бачення навколишнього світу, допомогла виховати в дітей естетичне ставлення до природи, тонкість сприймання, емоційну чуйність [3, с. 122].

Особливе місце в дитячому фольклорі займає світ природи, численні представники якої живуть і діють згідно з законами дитячої естетики. Твори, почуті дитиною в ранньому віці давали їй перші уявлення про навколишній світ. З віком вона вступила в своєрідні стосунки з живим світом, безпосередньо звертаючись у поетичній формі до істот та явищ, які вона спостерігала. Творами такого характеру є заклички і примовки.

Корисним є прилучення школярів до українських народних пісень через ознайомлення їх з давньослов'янськими календарними обрядами. Завдяки своїм художнім особливостям календарні обрядові пісні можуть бути використані в музично-естетичному вихованні дітей.

Колядки не тільки супроводжувати різдвяні обрядові дійства, а ще прославляють господаря та його родину, і веселять їх, надають святкового настрою. Для дитячих щедрівок властива, переважно, жартівлива тематика, також преславна. В них прославляється родина, праця, добробут та

благополуччя [2, с. 23].

Пісні весняного циклу сприяють наближенню дітей до сформованих протягом віків уявлень про сутність людини, про красу й гармонію навколишнього світу.

Пісні літнього та осіннього циклу розкривають дитині повну картину життя українського селянина, його шану до землі, хліба, праці [3, с. 124].

Отже, естетико-педагогічне значення українського дитячого фольклору багатопланове: він сприяє розвиткові мислення, мовлення, уяви, вихованню моральних чеснот, емоційної чуйності й почуття гумору.

Список використаних джерел:

1. Бабаніна І. В. Естетичне виховання школярів // Початкове навчання та виховання. – 2008. – № 27. – С. 2–15.
2. Ковбасюк М. Ю., Жигаль З. М. Роль українського дитячого фольклору в народній педагогіці: Методичні рекомендації. – Львів, 2008. – 42 с.
3. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 272 с.